

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוז

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"ו אב תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין פט.
דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ח סעיף ב' עד אמצע סעיף ד' 'חלב'.
מוסר: אהבת חסד - 'בוא וראה' עד פרק ב'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'וכיצד היא האהבה' סוף שער הרחמים

רק בבין הזמנים ניתן לראות אנשים שביום יום
מסתובבים בפנים חמורות סבר כשהם צוהלים
כילדים על אופניים (חשמליות...) על שבילי
הפארק בחיפה או בעין גדי... המצב הזה הביא
אותי לתובנה חדשה. ומעשה שהיה כך היה

הרב ישראל היימן על מידת הנעליים המדויקת שלנו..

התייחדה ברכה מיוחדת על הנעליים יותר משאר המלבושים
או הדברים שאנו משתמשים, דווקא על הנעליים אנו מברכים
'שעשה לי כל צרכי', מדוע?

כאמור, שאלתי את מוכר הנעליים האם הוא חשב פעם על
השאלה הזו.

הוא ענה לי תשובה שהפתיעה אותי מאד. הוא הוציא לי גזיר
עלון ישן שם הייתה מובאת השאלה הזו עם תובנה מוסרית חזקה
ביותר.

נעל הוא פריט הלבוש היחיד שיש משמעות גדולה מאד למידה
שלו. לחולצה, חליפה או כל דבר אחר אין כל כך משמעות אם
לובשים מידה גדולה מעט או קטנה קמעה. זה נסבל ואפילו לא
תמיד ניכר. לעומת זאת נעליים חייבות להיות במידה המדויקת.
אם הנעל קטנה אפילו במקצת היא לוחצת, ואם היא גדולה אפילו
במידה אחת היא 'בורחת' מהרגל ואי אפשר ללכת איתה.

נעליים זה דבר שקונים רק במידה המדויקת!
כאן מגיעה ההבחנה הנפלאה... דווקא על הנעל אנחנו מברכים
'שעשה לי כל צרכי'.

כלומר, דע לך יהודי יקר! כמו שהנעל שלרגלך היא בדיוק
במידה הנכונה, כך כל צרכיך - אלו שריבון העולמים מסדר לך,
הם תפורים בדיוק נמרץ למידתך שלך!!

אין ניסיון שגדול עליך ואין מצב שהוא קטן ממידותיך. כל

בין הזמנים בעיצומו. כל הסדרים מתבלבלים, הכל 'בשיטה'
לא שיגרת...
רק בבין הזמנים אפשר למצוא אנשים ששותים את כוס הקפה
של בוקר שלהם ב-12 בצהריים באיזו תחנת דלק נידחת...
רק בבין הזמנים ניתן לראות אנשים שביום יום מסתובבים
בפנים חמורות סבר כשהם צוהלים על אופניים
(חשמליות...) על שבילי הפארק בחיפה או בעין גדי...
בקיצור, אלו ימים בהם הסדר והמוסכמות מתערערים קצת.
המצב הזה יוצר התמודדויות חדשות וכל מיני הזדמנויות בהם
לא נתקלים כל כך במהלך השנה. מתי יוצא לכם להתמודד עם
ארוחות פרוביזוריות בכל מיני מקומות או ילדים שחוזרים בשעה
שהיא לא יום ולא לילה אחרי יום פעילות ארוך ומאומץ ובמקום
להירדם הם 'מדליקים' את כל הסביבה...
אותי המצב הזה הביא לתובנה חדשה. ומעשה שהיה כך היה.
במסגרת בין הזמנים יצא לי ללכת לקניות עם כמה מילדיי.
כשנכנסנו לחנות הנעליים והמוכר שהיה אדיב וכנראה קצת
משועמם פיתח איתי שיחה נלבבת, מצאתי לנכון לשתף אותו
בשאלה שנשאלתי רק במוצאי תשעה באב האחרון.
לפי מנהג הגר"א ועוד כמה פוסקים לא מברכים ביום כיפור
ובתשעה באב בבוקר את ברכת 'שעשה לי כל צרכי', רק בערב
כאשר נועלים את הנעליים. מה שהביא אותי לנסות לבחון מדוע

בה אנו נמצאים, בין אם זו השגרה המבורכת או השוחקת, בין אם אלו ניסיונות ומצבים של בין הזמנים או דומיהם, הכל הכל תפור ומדויק למה שאני או אתה צריכים לעבור. אין שום דבר שלא מיועד ספציפית אלינו!!

מצב בו אתה נמצא מיועד בדיוק בשבילך שאם לא כן לא היית מגיע אליו. את כל זה ראיתי באותה חנות נעליים. כשיצאתי משם חשבתי לעצמי ברוח הימים האלו. כל סיטואציה

המגיד הירושלמי רבי בן ציון ידלר היה נוהג לדרוש ב'שטיבלאך' בשכונת מאה שערים. פעם אחת שרר שרב כבד וכמעט אף אחד לא יצא לרחוב. למרות זאת החליט המגיד לצאת לדרשה. כשהגיע לבית הכנסת..

אתה עשה את שלך, והקב"ה יעשה את שלו

למרבה הפלא, מחוץ לבית הכנסת עבר בחור ממשפחה חרדית שירד מדרכו ל"ע, והנה הוא שומע דרשה חוצבת להבות אש. הבחור שהסתקרן מי הוא הדרשן, הביט דרך החלון, והנה הוא רואה רב זקן הדורש בהתעוררות עצומה, כשאף אחד אינו נמצא בבית הכנסת! הבחור הרהר, מה קורה לדרשן, האם הוא עיוור? או שמא יצא מדעתו ל"ע, כשהוא דורש עבור כסאות ריקים? הבחור נעמד משתומם מול המחזה ותוך כדי עמידתו בחלון שמע וקלט דיבורים מהגה"צ זצ"ל הזועק מנהמת לבו שיהודי נשאר בכל מצב שהוא יהודי, ואפילו אם הוא שרוי בזמנים קשים שאין לו שייכות עם תורה ומצוות והיצר מתגבר עליו, תמיד עליו לדעת 'כי לא ידח ממנו נידח' וכי יש תקוה לנפש הישראלית בכל מצב! הבחור נשאר מאובן על מקומו, מאזין בשקיקה לדברי החיזוק כשהוא מרגיש כביכול מדבר אליו ועל מצבו האישי בו שרוי, שהפסיק לשמור תורה ומצוות, רח"ל.

דיבורים טהורים אלו הרעיפו אליו טללי תחיה והתעוררות בנפשו ובמצבו הרוחני הירוד, בתום הדרשה ניגש אליו ואמר: 'הדברים ששמעתי עתה חלחלו לליבי עמוק וגרמו לי לזעזוע רוחני, על כך שבכל מצב יכול האדם לתפוס את עצמו, ועל כן החלטתי על אתר לשמור תורה ומצוות!'

לאחר מכן ביקש הבחור הדרכה ממגיד המישרים זצ"ל, לזכה להתקרב אליו לשמשו ולסעדו. יהיו הדברים לעילוי נשמתו הטהורה.

(במה, אב תשע"ח)

מעשה מרגש שאירע עם מגיד המישרים הגה"צ רבי בן ציון ידלר זצוק"ל, כפי שמספר נכדו הרה"ח ר' יהודה גולדברגר שליט"א מביתר עילית:

זקני המגיד הירושלמי זצוק"ל היה נוהג לדרוש דרשת התעוררות מידי יום רביעי לפני תפילת מנחה ב'שטיבלאך' של 'ישועות יעקב' בשכונת מאה שערים. תושבי האזור הגיעו בהמוניהם להאזין לדבריו חוצבי הלהבות. זכורני, כי באחת הפעמים שרר חום ושרב כבד ביותר וכמעט אף אחד לא יצא לרחוב, אם לא למקרה דחוף ביותר. למרות השרב הכבד החליט סבי זצ"ל לצאת לדרשה.

סבתי ע"ה הפצירה בו לבל יצא מביתו למסור את הדרשה מחמת החום הכבד, ומה גם שללא כל ספק איש מבין המשתתפים לא יגיע לדרשה. באותם זמנים לפני שבעים שנה עוד לא היה מושג גם של 'מאוררים', אך סבי זצ"ל ענה כי על 'דרשה קבועה' לא מוותרים בשום אופן, יהיה אשר יהיה! וזאת יש לדעת, כי הוא לא היה אדם בריא כלל. פעם הגיע אחד הרופאים לבדוק את מצב בריאותו ויצא מהתפעלות, איך אדם כה חולה מתפקד וחי? ואף התבטא כי לדעתו הוא 'הימל מענטש' - 'איש אלוקים', כי בגדרי הרפואה אין כל הסבר לתפקודו היומי.

כמובן שהחליט לא לוותר על דרשתו, חבש את המגבעת והלך במסירות נפש ל'ישועות יעקב'. בשעה שש החל לדרוש על בימת בית הכנסת, כשאף אדם לא נכח בבית הכנסת! אך הוא דרש כהרגלו תמיד, בלא להפנות מבטו עם מאן דהוא הגיע או לא.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

המשפחה החליטה לצאת ולנפוש בערי הצפון על מנת להחליף כוחות. והנה, הגיע היום. המשפחה המאושרת הגיעה למתחם בששון ושמחה והחלה להתמקם בחדרי האירוח המפנקים, ולתדהמתם הם מגלים...

לא ראיתי מוזתר מפסיד, גם בחופש..

העליונה אל קבוצת האברכים ושאל אותם: 'אמור לי בבקשה, ל כמה זמן באתם לצימר הזה?...' השיב האברך, 'באנו רק ללילה אחד, וכבר מחר בשעה 10:00 בבוקר אנו אמורים להמשיך הלאה לדרכנו, השיבו בחוסר נעימות.

שמע זאת בן המשפחה וכינס את בני משפחתו: 'ראו, משפחה יקרה, הרי קבוצת האברכים היקרה הגיעו רק ללילה אחד, והאמת הם אינם אשמים שבאו לכאן, שכן זוהי טעות של בעל הצימר. אך שימו לב, הרי כבר נהנינו מקודם במשך שעה ארוכה מהבריכה, וכעת, הרי תיכננו שאחר שנחזור מתפילת ערבית נצא יחדיו לטייל בהרי צפת עד שעה מאוחרת בלילה. אם כן, הבה ונעשה חסד עם קבוצת האברכים היקרה הזו, ונעביר על מידותינו, למרות שהצדק עימנו, וניתן להם להישאר פה ולהנות מהמקום, בלא לעשות מזה רעש והמולה לבעל הבית, ומחר בבוקר מיד אחר שילכו, שוב יעמוד כל המתחם לרשותנו בפרטיות מלאה.'

הדבר היה בגדר ניסיון לא קל לבני המשפחה. הרי זו ממש חוצפה של בעל הבית שהבטיח מראש שהמקום יהיה סגור למענם, והנה הוא כעת מכניס עוד אנשים, לא כפי שסוכם. לאחר רגעים טעונים של התלבטות, החליטו בני המשפחה כי רצון ה' הוא להוריד את הראש, ולגמול חסד עם אותם אברכים, ולכן החליטו שלא לעשות עניין גדול ולוותר לבעל הבית. הגברים מהמשפחה בקומה העליונה, היו שלמים עם ההחלטה ויצאו לתפילת ערבית בעיר צפת הסמוכה, בעוד נשותיהם וילדיהם הקטנים נשארו בחדרים להתארגן לקראת היציאה בערב להרי צפת.

והנה, לאחר כחצי שעה חוזרים הגברים מערבית ולתדהמתם הם רואים המולה ורעש מאזור החצר והבריכה. מסתבר שאסון גדול ונורא נמנע. מה קרה?... אחד הילדים הקטנים של המשפחה מהקומה העליונה, יצא לו בשקט מהחדר בקומה העליונה, והלך לטייל לכיוון הבריכה בקומה התחתונה. אמו היתה עסוקה בהכנות ובטיפול בשאר הילדים, והיא לא הבחינה כי בנה הקטן יצא מהחדר. הוא התקרב אל הבריכה וטבע אל קרקעיתה.

באורח נס ממש, באותו רגע יצא אחד מהאברכים מהקבוצה שהגיעה זה עתה למקום, על מנת לנשום אוויר באזור הבריכה. ולהפתעתו, הוא רואה דבר גדול שוקע בעומק הבריכה. הוא מתקרב ומבחיץ בילד כבן שלוש שנפל זה עתה לעומק הבריכה. מלבד היותו אברך ירא שמים, משמש הוא כאיש 'איחוד הצלה', ועל כן, מיהר הוא לקפוץ אל תוך הבריכה, הוציא את הילד הרך

'היה זה בקיץ תשע"ח' - פותח הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א את הסיפור המדהים - 'משפחה של ארבעה אחים וגיסיים החליטו לצאת ולנפוש בערי הצפון בימי החופשה על מנת להחליף כוחות, ולהגיע לחודש אלול רעננים וחדשים. הם סגרו עם בעל צימר סמוך לעיר צפת שהבטיח לשמור להם את כל המתחם, על מנת שיעמוד רק לשירותם בכל שלושת ימי הנופש. המתחם היה בנוי מקומת כניסה - שם היה צימר למשפחה גדולה בשילוב חצר ובריכה ענקית, ובמתחם העליון היו ארבעה חדרים נפרדים ומופרדים, לזוגות וילדים קטנים.

אותה משפחה שילמה כמה שבועות מראש לבעל הצימר, כשהם לוקחים את כל המתחם העליון, המתאים להם, כשבעל הצימר מתחייב להם לפרטיות מוחלטת, ובלי להכניס עוד משפחה לצימר שבקומה התחתונה. והנה, הגיע היום. המשפחה המאושרת הגיעה למתחם בששון ושמחה והחלה להתמקם במתחם העליון, שם חיכו להם ארבעה חדרי אירוח מפנקים ומאובזרים. כל זוג סידר את הדברים בחדרו, ותוך כמה דקות עשו הגברים את דרכם הישר לעבר הבריכה הגדולה שחיכתה להם למטה. הם נהנו והשתובבו במשך שעה ארוכה ולאחר מכן החלו להתארגן לצאת לתפילת ערבית.

והנה, בעודם מתארגנים לקראת התפילה, הם שומעים קולות המולה של אנשים מבוגרים מקומת הכניסה. הציצו בני המשפחה אל קומת הבריכה, ולתדהמתם הם מגלים מחזה שעורר את זעמם עד למאוד. מה התברר?... קבוצה של חמישה אברכים טובים ויראים, הגיעו לנפוש ללא בני משפחותיהם, בצימר הגדול למטה, והם אצו רצו לכיוון הבריכה על מנת להשתעשע ולהנות בה. ארבעת הזוגות מלמעלה קראו לבעל הבית בזעם ועברה, ואמרו לו: 'מה זה אמור להיות?!... הלא סגרנו לפני כמה שבועות בצורה ברורה ומפורשת, שאנו שוכרים את המקום כולו רק לנו, והרי אתה הבטחת לנו בצורה מפורשת זאת, ומה קורה פה כעת!...' כיצד הגיעו לכאן חמשת האברכים?! אנו דורשים שתשלח אותם בחזרה למקומם, ותעמוד בהבטחתך לפרטיות מוחלטת, טענו בזעם.

בינתיים, הבחינו קבוצת האברכים שהגיעו עתה במהומה שנוצרה והרגישו במבוכה. אף אחד לא אמר להם שישנה כאן עוד משפחה, והם מצידם לא רוצים לצער את בני המשפחה שהגיעו לכמה ימי שלוה. אז, ניגש אחד מבני המשפחה מהקומה

והחל לערוך החייה בילד שאיבד את ההכרה. תוך כמה שניות חזר הדופק לילד, והוא ניצל באורח נס של ממש!

הגברים בני אותה משפחה שהגיעו למקום נבהלו מהמחזה המחריד לראות את הילד כבן שלוש שוכב כמחוסר הכרה, ופרצו בבכי על הנס הגדול. 'אם היינו מתעקשים שקבוצת האברכים תסתלק מכאן, ואנו נישאר לבד במתחם כפי שסיכמו איתנו, הרי שכעת היינו מצויים בתוך אסון גדול ונורא מאין כמוהו, שהיה משבית לנו את הנופש ואת כל החיים', אמר אותו בן משפחה שהעלה את הרעיון לוותר ולהעביר על המידות לבעל הבית ולאותם אברכים. 'אם היינו שולחים אותם מכאן, הרי שגם אנו בעצמנו היינו עוזבים את המקום הלילה במצב מצער ונורא של הלוויה לא עלינו...'

אומרת הגמרא (שבת פח): 'הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים, עושים מאהבה ושמחים בייסורים - עליהם אומר הכתוב (שופטים ה, לא): 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'. אם כן, מיהו אוהבו של ה' - זה שיודע לוותר, זה שיכול להבליג גם שקשה לו, זה ששומע חרפתו ולא מגיב, זהו אוהבו של ה'. ועל אדם כזה אומר דוד המלך בתהלים: 'שומר ה' את כל אוהביו' - כי אם אדם מתנהג עם הסובבים בענווה ומוותר גם כשקשה לו, הקב"ה כבר יגמול לו על כך!
וכפי שהיה רגיל מרן הרב שטיינמן זצ"ל לומר תדיר: נער הייתי וגם זקנתי, ולא ראיתי אדם שהפסיד מויתור!
(עלון בית לוי)

סוף סוף הגיע היום. כל בני העיר הגיעו לברך את הרב הנערץ שנפרד מאיתם ועולה לארץ ישראל. והנה, הגיעה טלגרמה דחופה. הרב פתח את המברק, קרא אותו והכריז

על כיבוד אב ואם, ועל האמורא הקדוש שהגיע לשיעור בפשיסחא

מדברי רבו. אך הנה נעשו צעדיו מתונים קמעה, ולפתע עצר על מקומו בבהלה, 'לשם מה אני לומד? שאל את עצמו שאלה נוקבת. לאיזו מטרה אני כה ממחר אל בית המדרש? האם כדי ללמד ולדעת עוד ועוד? וכי מה אשיג אם אוסיף לעצמי ידיעות והרי כל מטרתו של הלמוד היא על מנת לקיים את הדברים!' 'אמנם למדתי הלכות כיבוד הורים, וההלכות שגורות על פי אך כאשר הגיע הרגע לקיימן מה עשיתי? עזבתי את אימי ולא מילאתי את משאלתה, האם לשם כך למדתי את ההלכות?' 'לא! כל מטרת הלמוד היתה על מנת לקיים את הדברים. ולכן, עלי למהר הביתה ולעשות את שבקשה אימי!' סב הנער על עקבותיו ושב לבית אמו. הוא טיפס אל עליית הגג, חיטט בין החפצים עד אשר מצא את חבילת השחת המבוקשת. 'הנה, אמא, השחת שביקשת', הגיש את החבילה לאמו בעיניים מושפלות מבושה, 'אנא, מחלי לי על שלא מילאתי את בקשתך מיד'.
כעת כשלב קל עליו מיהר הנער אל בית המדרש ובידיים רוטטות פתח את הדלת, היהודי הקדוש שקוע היה עדיין בעיונו, והנה, אך נפתחה הדלת, הרים הצדיק ראשו מן הספר וחיוך האיר את פניו הקדוש, הוא קם ממקומו ופנה אל התלמיד הניצב על הסף.
'האם ידוע לך מי מלווה אותך כעת?' הנער היתום השפיל פניו במבוכה, חבריו התבוננו חליפות ברבם ובחברם אך זולת הנער שבפתח לא ראו מאומה.

תקופת 'בין הזמנים' היא העת להתחזק במצות כיבוד הורים, ומה יותר מחזק מהמעשה הנפלא הבא.
שקועים היו היהודי הקדוש מפשיסחא זי"ע ותלמידיו בלימוד, והנה ענין קשה מאד. התעמק הצדיק בלימודו, וכלל לא חש בנעשה סביבו. כל אותה עת ישבו סביבו התלמידים והמתינו עד אשר ימשיך רבם בשיעורו. ואולם עיונו של הצדיק באותה סוגיה חמורה ארך זמן רב.
לפתע חש אחד התלמידים הממתנים ברעב. אמר אפוא לנפשו: 'בוודאי יוסיף הרבי להגות בסוגיה עוד זמן רב, בינתיים אמחר לבית אמי ואטעם דבר מה על מנת להשקיט את רעבוני'.
במחשבה זו מיהר אל ביתו, אכל דבר מה ופנה לשוב אל בית המדרש. עודנו על סף הבית, וקולה של אמו השיגו: 'אנא בני, התוכל לעלות אל עליית הגג להוריד חבילת שחת? הן יודע אתה, בני, שאינני מסוגלת לטפס לגג, וכה זקוקה אני לשחת!' 'אמא, השיב הבן, עלי לחזור מיד אל בית המדרש. הן הרבי יסיים עד מהרה את עיונו בסוגיה ויתחיל להסביר את הדברים באזני התלמידים!'
'מוטב, בני, הבינה האם והפטירה אנחה, שתשוב ללימודך. סלח לי על שביקשתיך לטפס אל עליית הגג. אך מה לעשות, ואני זקוקה לעתים קרובות לעזרתך. דמעה נגרה מעיני, לא קל להיות אישה אלמנה...'
כשהמילים של אמו מלוות אותו יצא הבן מהבית ופסע לעבר בית המדרש. תחילה צעד במהירות, חושש היה שמא יפסיד שמץ

הרב אונסדורפר היה מאושר ממש. הוא החל לרקוד בהתרגשות ומיד לאחר הפורים פתח בהכנות והמתין בכיליון עיניים למועד הנסיעה.

ימים ספורים לפני היום המיועד, נסע להוריו כדי להיפרד מהם ולבקש את ברכתם. הם ברכוהו בברכת אב ואם שכולה אהבה ותפילה, והוא שב לביתו.

והנה, סוף סוף הגיע היום. כל בני העיר עומדים על רגליהם במשך שעות אחדות, ממתנינים לתורם כדי לברכו, כולם מדברים על הנסיעה לארץ ישראל... והנה, כשכבר ממש עמד לצאת מהבית, הגיעה טלגרמה דחופה.

רבי שלמה זלמן פתח את המברק. קרא את השורות הקצרות והכריז: 'רבותי אני נשאר כאן'!

התדהמה עצומה. מה אירע פתאום? תמיהות וניחושים עפים בחלל האויר, הציבור מודאג וסקרן, והגביר שנתן את הכרטיס אינו יודע את נפשו.

ומה היה כתוב בטלגרמה?

'שלמה זלמן בני', כתבה לו אמו, 'אנא ממך מיד כשתגיע לארץ ישראל שלח לנו טלגרמה, וכתוב שהגעת בשלום. אל תתעכב כדי שלא אדאג לשווא, די לי בדאגה ההכרחית בשבועות ההפלגה...'. אכן, נסיעה לארץ ישראל לא היתה רק סיפור יקר אלא גם ארוך: ששה שבועות ארכה ההפלגה מפרשבורג לארץ ישראל!

אמר רבי שלמה זלמן בלבו: ששה שבועות תהיה אמא שרויה במתח ובדאגה - מה קורה עם שלמה זלמן שלי? האם הכל כשורה? האם האונייה מתקרבת ליעדה? ואולי אירע דבר מה, חלילה?

איך אפשר לעלות לארץ ישראל, אם על ידי כך נגרמת דאגה לאמא? כל ימיו לא עלה הרב אונסדורפר לארץ ישראל, כדי שלא להדאיג את אמו, א אידישע מאמא שדואגת מה קורה עם האונייה...

(עלון וקראת לשבת עונג)

'אמור נא, שב הצדיק לשאול, איזו מצוה חשובה קיימת זה עתה, שבזכותה בא עמך מלווה כה נכבד? והנער עדיין שותק במבוכה.

'כשנכנסת הנה, המשיך הצדיק, ראיתי כי האמורא אביי מלווה אותך. ובהיכנסו, האיר את עיניי ויישב את הקושיה החמורה שהתלבטתי בה שעה ארוכה. אמור לי אפוא, על מה ולמה זכית למלווה גדול שכזה?'

או אז פצה הנער את פיו וסח את אשר עבר עליו בשעה האחרונה. 'הבנתי שטעיתי, סיים, ולכן שבתי הביתה ומילאתי את רצון אמי'.

'אכן, פנה הצדיק אל תלמידיו, ברור כשמש על שום מה זכה חברכם לליווי של אביי. אביי יתום היה מאביו ומאמו, ושמו הנו ראשי תיבות של המלים: 'אשר בך ירוחם יתום'. האמורא אביי לא זכה בימיו לקיים את המצווה החשובה, מצות כבוד אב ואם, ולפיכך מאז פטירתו נוהג הוא ללוות את המקיימים את המצווה הזו, שכן עז רצונו להצטרף אל אלו הזוכים לקיים את המצווה החשובה, מצוות כבוד אב ואם.

(עלון פחד דוד)

עד היכן מגיע חיובה של מצוות כיבוד הורים? הגאון הצדיק רבי שלמה זלמן אונסדורפר זצ"ל ויתר על חלום חיים נשגב בעבורה! ומעשה שהיה כך היה: נכספה וגם כלתה נפשו של הרב אונסדורפר לעלות לארץ ישראל, ולחיות בארץ הקדושה, אלא שידו לא היתה משגת את סכום הכסף הגדול שנדרש עבור כרטיס הפלגה לארץ ישראל, ועל כן נותר בינתיים בגולה הרחוקה.

שנה אחת, בעיצומו של יום הפורים, נכנס אחד הגבירים למעונו, והכריז: 'רב'ה, אני רוצה לתת לכם משלוח מנות - כרטיס הפלגה לארץ ישראל!'

**'אבא, כבר יותר משנה לא לקחת אותנו לטיול'
אמרו הילדים. 'אתם צודקים' אמר האב,
והורה להם להיכנס לרכב. הוא פצה בנסיעה
והגיע לשכונת 'פרדס כץ', שם נכנס אל מכון
הרישוי 'מ.מ.מ' בו עורכים טסט לרכב**

הג"ר אליעזר יוטקובסקי שליט"א על מכון הטסטים של הקב"ה

והסליחות, ועל כן, חשוב לזכור לשמור על עצמנו מכל ירידה רוחנית וממקומות שאין לה' נחת רוח מהם. כי כל דבר נזכר לפני ה', ובשעת המשפט הכל בא בחשבון. לפנינו סיפור מיוחד במינו שסיפר הג"ר אליעזר יוטקובסקי שליט"א:

'ישנו יהודי יקר תושב בני ברק, העוסק בצרכי ציבור מבוקר

נמצאים אנו בשיאם של ימי הקיץ. ההרים, הגבעות, הפארקים ומקומות הנופש גדושים במטיילים המנסים לנצל את חופשת הקיץ עד תומה וליהנות עד גבול היכולת. אך צריך לזכור: בעוד כשבוע יגיע חודש אלול - חודש הרחמים

או שאיבדת את הבלמים ועשית תאונה ומריבה עם אנשים ועברת עבירות ככל העולה על רוחך בלא שניסית להתגבר על יצר הרע? בורא עולם יעבור לבדוק את זיהום האוויר שנפלט מכל אחד מאיתנו - האם אתה משרה סביבך אווירה טובה וחיונית בבית, בכיתה, בעבודה, או שבכל מקום שאתה נמצא אתה מזהם את האוויר בדיבורים לא טובים, בשנאה וקנאה ומשרה אווירה של חוסר יראת שמים?

הקב"ה יבדוק את השמן שהיה במנוע שלנו - מה הניע אותנו בכל פעולה: האם האגו והכבוד שלנו גרמו לנו הרבה החלטות, או מה שהקב"ה רוצה ממני לדבר ולהרגיש זה מה שהיה מול עינינו? נמצאים אנו אומנם בשיא חופשת הקיץ, אך זהו גם זמן קצר ביותר לפני חודש אלול, חודש ההכנה למשפט. לא, לא באנו לצנן את שמחת הקיץ, אלא להיפך, לרומם אותה ולהפוך אותה ליותר טהורה וקדושה כרצון ה'. נמצאים אנו ממש סמוך למכון הטסטים, ובעוד זמן קצר ניכנס פנימה ויתחילו הבדיקות.

אמרו אתם: מה עושה אדם שעומד בכניסה למכון הטסטים ולפתע פונה אליו אחד הנהגים שממתין בתור כמוהו, ואומר לו: 'אחי, אתה לא רואה שהפנסים שלך חלשים. הם לא יעבירו אותך. חבל שאתה ניגש ככה לטסט'. 'אתה צודק', אומר לו בעל הרכב הבעייתי, 'אני יודע שיש לי בעיה בפנסים, אך מה אוכל לעשות?'. 'פה קרוב, חמש מאות מטר מפה, ישנו מוסך שיבריק ויחליף לך את הפנסים כמו חדש, וכך תעבור את הטסט בקלות'. היהודי שמח על העצה, רגע לפני הכניסה למכון, הוא מסתובב אחורנית ונוסע למוסך, שם הוא מחליף את הפנסים, ניגש לטסט ועובר בהצלחה!

כולנו נמצאים סמוך למכון הטסטים - סמוך לחודש אלול הטוב והרחום.

אם כעת, בשיאה של חופשת הקיץ, בזמן שהעולם מושך את האדם, דווקא אז הוא עושה לעצמו גדרים: לאלו מקומות אינני נכנס, על מה לא אדבר בשום מחיר, האם אוסיף דלק של לימוד תורה לחיים שלי - הוא יגיע בעוד ימים ספורים אל מכון הטסטים של בורא עולם נקי ויעבור בקלות!

(טוב לחסות בה')

ועד ערב, בזיכוי הרבים ומסירת שיעורים, אשר מחמת טרדותיו לא הוציא את ילדיו לטיול כבר יותר משנה.

בצר להם, פנו לאביהם בצער ואמרו: 'אבא, כבר יותר משנה לא לקחת אותנו לטיול. אנו יודעים שהינך עסוק, אך מה איתנו?'. 'אתם צודקים', אמר האב בבושת פנים, 'יש לי רעיון! נצא היום בצהריים לטיול'.

'יששש', שמחו כולם. 'אבל זה יהיה טיול קצר של שלוש שעות בלבד, מפני שיש לי דברים דחופים לאחר מכן'. הילדים התאכזבו, אחר שכבר חשבו שהגיע יום הישועה. הרי רק נסיעה לצפון יכולה לארוך שעתיים ויותר, ואם כן כיצד יספיקו לצאת לטיול.

'אל דאגה יקיריי', אמר האב, 'יש לי רעיון לטיול מעניין מאד'. הילדים היו סקרנים והאב הורה להם להיכנס לרכב ופצח בנסיעה.

הוא נסע לשכונת 'פרדס כץ' ונכנס אל מכון הרישוי 'מ.מ.מ', בו עורכים טסט (מבחן) לרכב.

הילדים שלא הכירו מקום זה, צפו בהשתאות בעבודה המתבצעת במכון. הם ראו איך העובדים בודקים הכל בצורה יסודית, בוחנים את מצב השחיקה של רפידות הברקס, את כמות השמן שיש במנוע, את זיהום האוויר הנפלט מהאגוז, את עוצמת התאורה של פנסי הרכב הקדמיים והאחוריים ועוד. הדבר אכן סיקרן ועניין אותם.

והנה, לאחר זמן מה, כשיצאו משם, פנה אליהם האב ואמר: 'ילדים יקרים, כעת היינו בשיעור מוסר'.

הילדים הביטו אחד בשני בחוסר הבנה, והאב החל להסביר: 'ראיתם איך בודקים את הרכב. לא מוותרים על כלום, בודקים אם הוא ראוי להמשיך לנסוע בכבישי ישראל, אם הרכב יתברר כלא כשיר - יורידו אותו מהכביש'.

ילדיי, ממש עוד כמה ימים מגיע חודש אלול ואחריו ראש השנה ויום הכיפורים. כל אחד ואחד מהאנשים בכדור הארץ צריך לעבור במכון הטסטים של הקב"ה. במכון של בורא עולם יבדקו את הפנסים - העיניים שלנו: כמה שמרת על העיניים, האם השתמשת בהם לדברים טובים? ומה עם הברקסים? - האם ידעת לעצור את עצמך לפני שהגעת לכלל כעס ולכלל עבירה חלילה,

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

גיטין דף פט

אלו תשובות למכתבים נתחלפו למרן הגר"ח הגר"ח קנייבסקי?

שפחה אין חוששין לה

שפחה כנענית וכו', ציין רבינו לדרשת המכילתא וז"ל ויצאה אשתו עמו, אל תפרישנה מאשתו. ובטעות נתחלפו המכתבים והמכתב בדין עבד עברי הגיע בטעות להשואל שאשתו מצערתו אם יגרשנה. ובאה אליו תשובת רבינו ויצאה אשתו עמו, אל תפרישנה מאשתו. והשואל הנ"ל לא הסתפק בתשובה הקצרה, ושוב חזר וכתב שקיבל תשובה ברמז בלבד, ומבקש להשיבו דבר ברור. או אז נודע לרבינו כי מוחלפת השיטה והמכתב בדין עבד עברי נשלח בטעות לשואל אם יתגרש מאשתו. ונענה רבינו ואמר יתכן כי מן השמים רוצים שלא יתגרש, ולכן נתחלפו המכתבים והגיעה אליו התשובה אל יפרישנה מאשתו.

(בדידי הוה עובדא)

סיפר הגאון רבי יצחק שאול קנייבסקי שליט"א בן מרן הגר"ח זצ"ל: פעם אחת היו מונחים לפני רבינו שתי מכתבים שנתבקש לענות עליהם. במכתב אחד שאל הכותב מהיכן המקור של הדין דעבד עברי שיש לו אשה ישראלית ורבו מוסר לו שפחה כנענית, צריך הוא להניח לו את אשתו הראשונה. ובמכתב השני מכותב אחר ללא קשר עם הראשון נשאל רבינו מאיש הקובל מאד על רוע מצבו שאשתו מציקה לו מאד ועושה לו צרות גדולות, האם יגרשנה. וערך רבינו תשובתו לשני השואלים כדרכו בקודש. על המכתב שעסק במקור הדין דעבד עברי שמוסר לו רבו

תזכורת לנבחי דרשו

מבחי דרשו יתקיימו ביום שישי א' באלול וביום שני ד' באלול

מבחן דף היומי קנין תורה מס' 44:

הדף היומי: מסכת גיטין סג. - קידושין ג.

קנין משניות: משניות כלים ז', א' - ט', ב'

מבחן קנין חכמה מס' 44:

ספר אורחות צדיקים: שער הענווה עד שער האהבה "וכיצד היא האהבה"

מבחי הדף היומי בהלכה מס' 18:

משנה ברורה: סימן קנ"ג סעיף י' עד סימן קנ"ט

מוסר: חלק א' פרק ז' אות ב' עד חלק ב' פרק ג' "והנה באמת"

מבחי דף היומי ירשלמי מס' 10:

כלאים ו. - לג:

איזה דין מדיני 'טומאת אוכלין' נוגע להלכה גם בימינו?

פת בכמות של כביצה לפחות. וכן פסקו השולחן ערוך ואחרונים נוספים.

ולדעה זו, אין לברך אלא כשאוכל מחצית מהכביצה בפרק זמן של 'כדי אכילת פרס', ואת המחצית השניה בפרק זמן נוסף של כדי אכילת פרס, (ותרגום הזמן למעשה - ראה במקורות). וראה עוד להלן.

[שו"ע קנח, ב, ומשנ"ב ט; בו"מ דרשו, 15, וראה עוד שם]

כפי שלמדנו, אחת מהסיבות לתקנת נטילת ידים לסעודה, היא - להרגיל את אוכלי התרומה בנטילת ידים לפני האכילה, ולחזק בכך את התקנה שתיקנו קודם לכן, שתרומה נטמאת במגע ידים שאינן נטולות.

ויש מהראשונים שכתבו, שמאחר ומדאורייתא אין מאכל נטמא אלא בכמות של 'כביצה' ומעלה, יתכן שלא תיקנו נטילת ידים אלא לכביצה, ולכן אין לברך על הנטילה אלא לפני אכילת

האוכל פחות מכזית לחם - האם צריך ליטול ידים?

שכתבו, שמי שמתקשה באכילת לחם, ומשום כך אוכל פחות מכביצה רשאי לסמוך על דעת החולקים, ולברך על הנטילה אף כשאוכל פחות מכביצה.

ברם, האוכל פחות מ'כזית', לכל הדעות אינו מברך על נטילת ידים; ויש אומרים שאף אינו צריך ליטול ידיו, אך ראוי להחמיר וליטול. [שו"ע קנח, ג, משנ"ב ט-י, ושעה"צ ט; בו"מ דרשו, 16]

כאמור, לדעת השולחן ערוך, אין לברך על נטילת ידים לפני אכילת פת פחות משיעור 'כביצה'. אולם, יש אומרים שלא חילקו חכמים בתקנתם, וצריך לברך על הנטילה אף כשאוכל פחות מכביצה; ויש מגדולי ישראל שנהגו כדעה זו לכתחילה.

ויש שכתבו, שרצוי להחמיר ולאכול כביצה, אך למעשה, גם במקרה שאין בכוונתו לאכול יותר מכזית, יברך על הנטילה. ויש

מאכל שיש עליו לחות מחמת קירור או הקפאה - האם צריך ליטול ידים לפני אכילתו?

שב והפך לנוזל - אם מדובר ביון, חלב, או מים, צריך ליטול ידים. ואם מדובר בשמן ובדבש - נחלקו הפוסקים אם צריך ליטול ידים. ולחות הנוצרת על גבי המאכל מחמת קירור או הקפאה - יש שנהגו להחמיר ולהחשיבה כמים לענין זה, ויש שהקל בדבר.

[שו"ע קנח, ד, משנ"ב יב, יד וטו, ושעה"צ טז; בו"מ דרשו, 19, 20, 21, 22 ו-24; וראה שם, 40-41]

חכמינו ז"ל תיקנו ליטול ידים לפני אכילת 'דבר שטיבולו במשקה'. והיינו, מאכל שהדרך לטובלו או להשרותו במים, יין, חומץ של יין, חלב, שמן זית, או דבש דבורים, וכשבא לאוכלו יש על גביו אחד מנוזלים אלו - צריך ליטול ידים לפני אכילתו.

ואם הנוזל נעשה קרוש, אף אם הוא רך - אין צורך ליטול ידים; ויש אומרים שאם מדובר בדבש, צריך ליטול ידים. ואם הקרוש

* חכמינו ז"ל תיקנו נטילת ידים לסעודה. אחד מטעמי התקנה הוא - שבדרך כלל הידים אינן נקיות, וממידת קדושה וטהרה, לאכול סעודה בנקיות הידים. ומכיון שתקנת הנטילה היא כדי שיאכלו סעודה בקדושה ובנקיות, לא תיקנו זאת אלא באכילת מאכל שרוב בני האדם קובעים עליו את סעודתם, והיינו לחם העשוי מחמשת מיני דגן.
* מאפים מחמשת מיני דגן שברכתם 'מזונות', לא תיקנו ליטול ידים לפני אכילתם, אולם האוכל מהם כמות של 'קביעות סעודה' צריך ליטול את ידיו בברכה, ולברך 'המוציא' וברכת המזון.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע מטים את הראש הצדה בעת אמירת תחנון?

להטותו, והמנהג נותר עד לימינו. לדעת השולחן ערוך יש להטות את הראש על יד שמאל, ולדעת הרמ"א - בשחרית שיש תפילין בשמאל, משום כבודן יש להטות את הראש על יד ימין, ובמנחה - על יד שמאל.

[שו"ע קלא, ג, משנ"ב ג, ו רז, וביה"ל ד"ה להטות]

אמירת תחנון מכונה 'נפילת אפים', משום שבעבר נהגו לאומרו תוך 'נפילה' בצורת קידה על הקרקע, עם הפנים כלפיה. במשך הדורות השתנה המנהג, וכיום אומרים תחנון בהטיית הראש וכיסוי הפנים בלבד. הטיית הראש מקורה בכך שקידה על רצפת אבן אסורה ללא הטיית הראש הצידה, ולכן נהגו בעבר

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666